

Valokuvaussopimukset ja kuvausten järjestäminen vantaalaisissa päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa

Kuluttajavirastossa on linjattu valokuvauksen pelisääntöjä kouluissa ja päiväkodeissa (9/2008). Ohjeissa on otettu huomioon kuluttajansuojalain markkinointia ja sopimusehtoja koskevat säännökset. Lapsiin kohdistuvaa markkinointia ja lasten välityksellä tapahtuvaa kaupankäyntiä arvioidaan keskimääräistä tiukemmin. Tämä koskee myös valokuvausten markkinointia kouluissa tai päiväkodeissa. Linjausta noudatetaan myös vantaalaisissa päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa.

Ohjeiden mukaan vanhemmilta on pyydettävä suostumus siihen, että alaikäinen saa osallistua kuvaukseen ja siihen, että vanhemmat saavat kuvat nähtäväkseen. Suositeltavaa on pyytää suostumus kirjallisena. Valokuvauksesta on ilmoitettava kohtuullisessa ajassa etukäteen kotiin jaettavalla tiedotteella. Ennakkotiedon on oltava riittävän informatiivista. Tiedotteessa on kerrottava valokuvaamon yhteystietojen ja sijaintipaikan lisäksi ainakin seuraavat tiedot:

- valokuvauksen päivämäärä
- kuvalajitelman sisältö
- kuvalajitelman ja sen osien hinnat sekä maksuehdot
- maininta palautusoikeudesta ja sen alkamisajankohdasta
- ohjeet valokuvausta varten.

Suosittelavaa on, että koululaisten ja päiväkotilasten vanhemmilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä kuvalajitelman sisällöstä. Lisäksi ohjeessa on otettu kantaa peruuttamisoikeuteen, kuvien toimittamiseen kotiin valokuvauksen jälkeen sekä kuvien palautusoikeuteen.

Ohjeet löytyvät sivuilta: www.kuluttajavirasto.fi -sivuilta > Lapsi kuluttajana > Koulut & päiväkodit.

Kuluttajavirasto ja Opetushallitus ovat yhteisesti laaditussa muistiossa (11/2007) esittäneet näkemyksensä, että vanhempien tulee voida luottaa siihen, että oppilaitoksissa (tässä myös päiväkodit ja koulut) huolehditaan oppilaiden ja heidän vanhempiensa eduista tilanteissa, joilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia oppilaiden vanhemmille. Valokuvaukseen liittyvistä ratkaisuista on aiheellista käydä riittävästi keskustelua vanhempien kanssa.

Vantaan sivistystoimessa noudatetaan em. ohjeita ja lisäksi valokuvauksen järjestämisestä vantaalaisissa päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa noudatetaan seuraavaa:

- Uudet valokuvaussopimuksia koskevat tarjoukset tulee pyytää ilman rahallisia korvauksia tai muita kylkiäisiä.
- Tarjouspyynnöissä tulee nimenomaisesti ilmaista, että tarjous ei saa sisältää rahallisia korvauksia tai muita kylkiäisiä yksikölle, henkilökunnalle, oppilaskunnalle, vanhempainyhdistykselle tms. (lahjusrikkomus, Rikoslaki 40 luku 3 §)
- Uudet valokuvaussopimukset eivät saa sisältää sopimuksen tekemisestä ja jatkamisesta maksettavia korvauksia tai kylkiäisiä. Mahdollinen hyöty sopimuksen tekemisestä tai jatkamisesta tulee näkyä suoraan valokuvien hinnassa.
- Voimassaolevista sopimuksista mahdollisesti saatavat rahalliset korvaukset tai muut kylkiäiset tulee kohdistaa yksikön toimintaan (esimerkiksi stipendeihin, lapsi-, oppilas- ja opiskelijatoimintaan tai muuhun lapsille/nuorille suunnattuun toimintaan). Sopimuksia ei saa uudistaa sopimuskauden päätyttyä vanhoilla, edellä mainittuja korvauksia sisältävillä ehdoilla. Voimassaolevia sopimuksia tulee mahdollisuuksien mukaan neuvottelemalla muuttaa sivistystoimen linjan mukaisiksi jo ennen sopimuskauden päättymistä.

Opetushallituksen ohjeisto

Opetushallitus on 20.6.2011 julkaissut suosituksen ja sen liitteenä olevan muistion koulukuvausten järjestämisestä. Suosituksessa koululla tarkoitetaan myös oppilaitosta ja oppilailla myös opiskelijoita. Koulutuksen järjestäjän tulee lähettää suositus ja muistio ylläpitämilleen kouluille sekä oppilaiden huoltajia edustavien toimijoiden tiedoksi. Vantaalla suositus ja muistio tulevat noudatettaviksi myös päiväkodeissa ja siitä tiedotetaan niitä. Koululla tarkoitetaan jäljempänä myös päiväkotia.

Suosituksessa esitetyt periaatteet ja käytännöt koskevat kuvausten tilaamista ja niiden järjestämisestä sopimista. Suosituksen mukaan kuvien myyminen ja ostaminen on kuvaamon ja huoltajien välinen oikeustoimi. Sopimus tulee aina tehdä kirjallisena. Sopijaosapuolena kuvaamon kanssa voi olla koulutuksen järjestäjän toimeksiannosta koulu tai koulun ulkopuolinen toimija. Koulun ulkopuolisen toimijan tulee olla oikeustoimikelpoinen eli esim. rekisteröity vanhempainyhdistys. Oppilaiden huoltajia tai heidän edustajiaan on kuultava ennen kuin sopimuksen tekotavasta päätetään sekä myös sopimuksen sisällöstä ja sen ehdoista.

Kuvaamojen tasapuolisen kohtelun sekä hankinnan laadun ja edullisuuden varmistamiseksi, koulukuvausten tilaamisessa ja sopimusten tekemisessä tulisi noudattaa samoja periaatteita kuin hankintalaissa säädettyjen kansallisten kynnysarvojen alle jäävissä ns. pienhankinnoissa.

Suosituksessa toistetaan jo aiemmin tässä ohjeessa todettu periaate, että sopimuksen valmisteluun ja tekemiseen osallistuneet henkilöt eivät saa vastaanottaa kuvaamoilta vieraanvaraisuutta, joka ylittää tavanomaisen tason, eivätkä muutoinkaan toimia siten, että heidän puolueettomuutensa vaarantuu. Suositus ja muistio löytyvät Opetushallituksen verkkosivuilta osoitteesta www.oph.fi, säädökset ja ohjeet, ohjeita koulutuksen järjestämiseen. (http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/103/suositus_koulukuvausten_jarjestamisesta)

Vantaalla 12.9.2011

Sole Askola-Vehviläinen
Varhaiskasvatuksen johtaja

Iikka Kalo
Perusopetuksen johtaja

Berndt-Johan Lindström
Ruotsinkielisen tulosalueen johtaja

Paula Ylöstalo-Kuronen
Nuoriso- ja aikuiskoulutusjohtaja